

Výroční zpráva 2024

Obsah

1. Úvod.....	3
2. Facilitace s Alternis.....	4
3. Supervize s Alternis	5
4. Vzdělávání s Alternis	6
5. Projekty z dotační oblasti Rodina MPSV.....	7
5.1. Podporujeme rodiny v kraji Vysočina.....	7
5.2. Třebíčská praxe s prvky sdíleného rodičovství	10
6. Hospodářský výsledek 2024.....	13
6. 1. Náklady a výnosy 2024.....	13
6. 2. Majetek a závazky 2024	14

1. Úvod

Rok 2024 byl pro naši organizaci rokem potvrzení hodnot, na nichž ALTERNIS stojí – odbornosti, lidskosti a skutečného zájmu o dobro dětí a rodin, které čelí náročným životním situacím. V dynamickém a mnohdy nestabilním společenském kontextu jsme si opětovně uvědomili, jak zásadní je být pevným a morálně zakotveným partnerem pro ty, kteří poskytují pomoc, i pro ty, kteří ji potřebují.

Naše práce se i v tomto roce opírala o hluboké přesvědčení, že každé dítě má právo vyrůstat v bezpečí, být slyšeno a rozvíjet svůj potenciál. V tomto duchu jsme rozvíjeli přímou práci s rodinami a dětmi, ale také podporovali odborníky z řad sociálních pracovníků, pedagogů, supervizorů a koučů. Důraz jsme kladli nejen na profesní rozvoj, ale i na kultivaci odpovědnosti a empatie.

Zásadním pilířem naší činnosti se i v roce 2024 stala mezioborová spolupráce – dialog napříč profesemi, institucemi i úrovněmi systému. Věřili jsme, a zkušenost nás v tom posílila, že změna nastává tehdy, když je vytvářen prostor pro porozumění, respekt a sdílenou odpovědnost.

Rok 2024 přinesl také nové výzvy. Některé nás přiměly přehodnotit zaběhnuté způsoby práce, jiné nás obohatily o nové vhledy a inspiraci. Věříme, že skutečně pomáhat znamená nebát se být přítomen i v těžkých momentech a složitých situacích.

Děkujeme všem, kteří s námi sdíleli tento rok – našim spolupracovníkům, klientům i podporovatelům. Bez vaší důvěry a společného úsilí by naše práce neměla takový dosah a smysl.

Vstupujeme do dalšího roku s vědomím odpovědnosti i naděje.

S úctou,
Mgr. Alena Dokulilová

2. FACILITACE S ALTERNIS

V roce 2024 jsme pokračovali v poskytování odborné facilitace případových konferencí, které považujeme za klíčový nástroj mezioborové spolupráce a podpory rodin v náročných životních situacích. Tato služba představuje zásadní součást naší činnosti, protože umožňuje konstruktivní dialog mezi všemi zúčastněnými stranami – rodinou, pracovníky OSPOD, školami, zdravotnickými zařízeními a dalšími zapojenými odborníky.

Facilitátor jako nestranný průvodce celým procesem zajišťuje, aby byly slyšeny všechny hlasy a aby diskuse vedla ke konkrétním a realizovatelným krokům. Význam facilitace se projevuje především v případech, kdy je třeba překlenout komunikační bariéry, posílit důvěru mezi aktéry a vytvořit bezpečný rámec pro hledání řešení v zájmu dítěte.

V roce 2024 jsme realizovali desítky případových konferencí na žádost orgánů sociálně-právní ochrany dětí zejména v Kraji Vysočina (Třebíč, Velké Meziříčí, Náměšť nad Oslavou, Moravské Budějovice, Humpolec, Havlíčkův Brod, Chotěboř, Pelhřimov) a v Jihomoravském kraji (Břeclav, Pohořelice, Moravský Krumlov, Brno). V několika případech jsme byli přizváni i ke spolupráci s dalšími institucemi mimo tyto regiony, což svědčí o dobré pověsti naší odbornosti a spolehlivosti.

Pozorujeme rostoucí důvěru pracovníků OSPOD a dalších institucí v přínos facilitovaného přístupu. Přibývá nejen krizových případových konferencí, ale i těch, které mají preventivní charakter – jejichž cílem je včas podpořit rodinu a předejít závažnějším dopadům situace na dítě. Stejně tak se rozšiřuje využití facilitace i na jiná strukturovaná jednání v rámci škol, multidisciplinárních týmů a obecních úřadů.

Naší dlouhodobou ambicí zůstává vytvářet prostor pro spolupráci, kde respekt, empatie a společný zájem o blaho dítěte nejsou pouze slovy, ale skutečnou praxí. Facilitace pro nás není jen metodou – je vyjádřením hodnotového postoje, se kterým do všech případů vstupujeme.

3. SUPERVIZE S ALTERNIS

Supervizi poskytuje tým ALTERNIS jakožto jednu ze svých podpůrných služeb pro profesionály v oblasti pomáhajících profesí. V roce 2024 poskytoval tým 3 supervizořek externí supervizi v oblasti sociální práce, sociálních služeb a školství, a to jak ve státní správě, tak i v neziskovém sektoru. Kontinuální podporu získávali jednotlivci i týmy v kraji Vysočina, Jihomoravském a Pardubickém.

A s jakými tématy přicházeli supervidovaní v roce 2024?

Orgány sociálně-právní ochrany dětí získávaly náhledy v tématech: dilemat intervencí u ohrožených dětí v kontextu manipulujících rodičů (dramatický trojúhelník manipulátor, oběť a zachránce); dilemat bezpečí dítěte v tématech pomoci/moci/bezmoci; sdílení vyhodnocování potřeb ohrožených dětí a individuální plánování při vícečetných ohroženích; dilemata potřeb aktérů v systému kolem dítěte – potřeby dítěte, rodiny, OSPOD, systému; témata vícerolovosti sociálních pracovníků s potenciálem konfliktu rolí; dilemata hranice zodpovědnosti za proces x zodpovědnost za výsledek apod.

Neziskové organizace přinášely témata dilemata: potřeb klientů, jejich rodinných příslušníků a poskytované sociální služby; sladování potřeb propagace v rámci organizace; hranice profesního a osobního života; týmová atmosféra – jakou kvalitu přináším do týmu?; dávání a přijímání zpětné vazby v pomáhajících profesích; týmové role, kompetence a zodpovědnost; rozlišování témat pro supervizi a témat pro poradu týmu; hranice v sociálních službách; dilemata ne/respektu k pravidlům; možnosti jednotnosti přístupu týmu při výkonu poskytované služby; dilemata přístupu ke klientům s manipulujícími tendencemi chování; bezpečí v přímé práci s klienty v terénu – nouzové a rizikové situace – inspirace možností opatření; dilemata ne/jednotnosti přístupu ke klientům – hranice; prevence syndromu vyhoření.

3. VZDĚLÁVÁNÍ S ALTERNIS

V roce 2024 realizoval tým lektorů ALTERNIS vzdělávací programy s akreditací MPSV pro cílovou skupinu sociálních pracovníků. V rozvoji profesních kompetencí bylo podpořeno celkem 51 osob působících v oblasti státní správy.

Obsahové zaměření vzdělávacích programů:

- Práce s emocemi u dětí ohrožených vývojovými traumaty v kontextu sociální práce
- Skupinový koučink v sociální práci

Účastníci vzdělávacích programů oceňovali možnosti rozšiřování svých profesních znalostí a dovedností za podpory lektorů působících v oblasti pomáhajících profesí s praktickou zkušeností sdílených témat.

U „skupinového koučování“ sdíleli účastníci možnosti využití tohoto přístupu, kdy v jeden čas a na jednom místě mohou podpořit procesem skupinového koučování více klientů, které spojuje společné téma např. bydlení či pracovního uplatnění. Sociální pracovníce nacházely potenciál uplatnění u konkrétní cílové skupiny dospělých osob ohrožených sociálním vyloučením, kdy se jejich klienti mohou vzájemně ovlivňovat či inspirovat pro řešení svých životních situací.

Téma „práce s emocemi“ bylo dle účastníků vzdělávání přínosné především v získání náhledu na téma traumata u cílové skupiny dětí, ve sdílení inspirací způsobů ovlivnění vývojových traumata, a to včetně příkladů praxe.

V roce 2024 byla ALTERNIS ze strany MPSV schválena akreditace nového vzdělávacího programu „Využití mediačních technik v rodičovském konfliktu“ v rozsahu 16 vyučovacích hodin. S obsahovým zaměřením na využití mediačních technik v přímé práci s klienty, proces a vývoj konfliktu a možnosti jeho řešení v jednotlivých fázích prostřednictvím mediačních technik v sociální práci. Aplikace mediačních technik v individuálním plánování s jednotlivcem, párem, rodinou a skupinou.

5. PROJEKTY Z DOTAČNÍ OBLASTI RODINA MPSV

5.1. Podporujeme rodiny v kraji Vysočina

Projekt poskytoval odborné poradenství rodinám v obtížné situaci formou individuálních konzultací, které identifikovaly potřeby a navazovaly na další služby (terapie, socioterapie, sociotréning). Socioterapie a sociotréning rozvíjely komunikační dovednosti a prevenci konfliktů. Svépomocné skupiny podporovaly sdílení a vzájemnou pomoc zejména u rodin z menšin.

Aktivity projektu:

ODBORNÉ PORADENSTVÍ

Krátkodobé odborné poradenství bylo vstupní aktivitou projektu zaměřenou na cílovou skupinu rodin s dětmi v obtížné životní situaci. Poradenství probíhalo formou individuálních konzultací, jejichž cílem bylo identifikovat potřeby rodiny a následně je propojit s vhodnými aktivitami projektu (např. rodinná terapie, socioterapie, sociotréning) či jinými dostupnými službami v regionu.

Poradenství bylo poskytováno podpůrnou a nedirektivní formou a kladlo důraz na posílení kompetencí rodičů k samostatnému a odpovědnému jednání.

SOCIOTERAPIE

Socioterapie byla poskytována jako individuální odborná podpora osobám z cílové skupiny s cílem posilovat jejich schopnosti vytvářet a udržovat zdravé mezilidské vztahy a zvyšovat jejich odpovědnost za vlastní chování. Aktivita měla především preventivní charakter a byla využívána tam, kde ještě nebyla indikována potřeba rodinné terapie.

Socioterapeut pracoval s klienty prostřednictvím technik zaměřených na efektivní komunikaci, stanovování cílů, motivaci a zážitkové učení. V práci s dětmi byly využívány také podpůrné prvky jako inspirační karty, sandplay, imaginace či kresba.

Tato aktivita pomáhala klientům pojmenovávat nefunkční vzorce chování, definovat žádoucí změny a rozvíjet zdravé postoje. Zvláštní pozornost byla věnována prevenci dysfunkce v rodinách rozcházejících se rodičů, ještě před zásahem OSPOD.

Socioterapie byla často propojena s dalšími aktivitami projektu, čímž byla zajištěna komplexní a na míru šitá podpora.

RODINNÁ TERAPIE

Tato intervence byla využívána jako součást komplexní podpory v případech, kdy byl identifikován zásah na úrovni systému rodiny jako nezbytný a zároveň nebylo možné rodině zprostředkovat službu mimo projekt z kapacitních či finančních důvodů.

Jednalo se o terapeutickou práci zaměřenou na posilování funkčních vztahových vazeb, podporu vzájemné komunikace a obnovení schopnosti jednotlivých členů rodiny reflektovat a reagovat na potřeby ostatních. Terapie cílila na úpravu vztahové dynamiky mezi rodiči, rodiči a dětmi, mezi sourozenci i mezi širšími příbuzenskými vazbami, zejména v kontextu konfliktních nebo krizových situací (např. výskyt psychického či fyzického násilí, rizikové chování dětí, rozpad partnerství aj.).

SOCIOTRÉNINK

Sociotrénink představuje cílenou tréninkovou intervenci zaměřenou na nácvik žádoucích sociálních a komunikačních dovedností u osob z cílové skupiny.

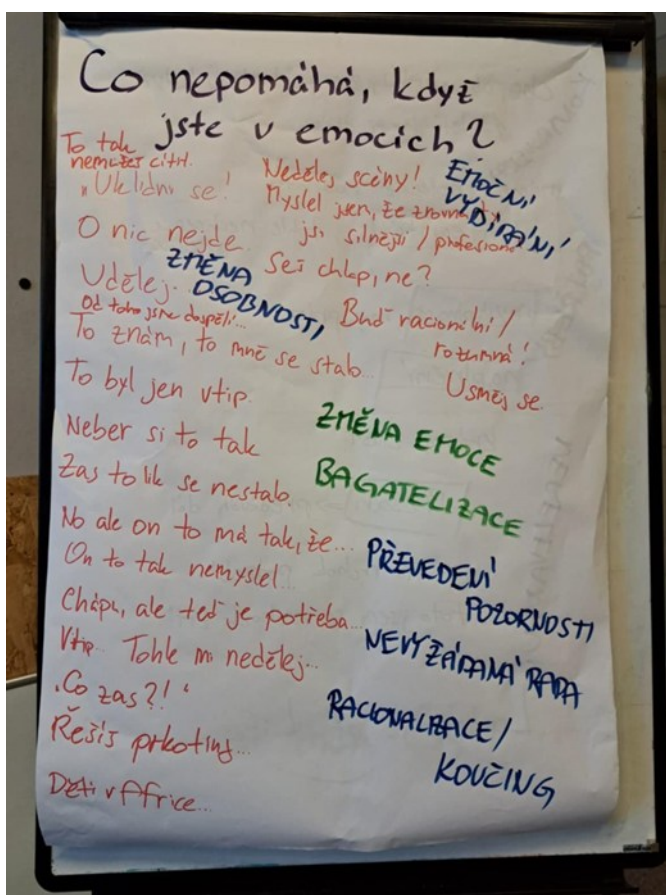
Cílem této aktivity bylo posilování psychosociálních kompetencí účastníků prostřednictvím strukturovaného nácviku chování vedoucího ke zlepšení kvality mezilidských vztahů v rámci rodinného systému (vztahy mezi partnery, mezi rodiči a dětmi, mezi generacemi). Sociotrénink sloužil jako preventivní nástroj i jako podpora při zvládání konkrétních konfliktních situací.

Díky této aktivitě docházelo ke zvyšování sebereflexe, uvědomování si vlivu vlastního chování na vztahy, a tím i k posilování schopnosti řešit konflikty zdravým způsobem. Sociotrénink tak přispíval ke zvyšování osobní odpovědnosti a ke stabilizaci rodinných vztahů.

SVÉPOMOCNÉ SKUPINY

Svépomocné skupiny byly v rámci projektu vytvořeny jako odpověď na podněty a potřeby identifikované organizacemi, které pracují s rodinami se specifickými potřebami, zejména s příslušníky národnostních menšin a migranty (např. Oblastní charita Jihlava, Oblastní charita Třebíč a Centrum na podporu integrace cizinců pro Kraj Vysočina).

Cílem této klíčové aktivity bylo vytvořit bezpečný, podpůrný a participativní prostor pro sdílení zkušeností, posilování kompetencí členů rodin a rozvíjení jejich schopností řešit náročné životní situace prostřednictvím vzájemného učení, inspirace a přenosu dobré praxe. Svépomocné skupiny měly jak preventivní, tak edukativní charakter, a přispívaly k posilování důvěry, motivace k aktivitě a ke zlepšení vnitro-rodinné komunikace.

5.2. Třebíčská praxe s prvky sdíleného rodičovství

Projekt se zaměřoval na podporu ohrožených dětí a jejich rodin v regionu Třebíčska prostřednictvím multidisciplinární spolupráce odborníků. Cílem bylo posílit rodičovské kompetence, zajistit ochranu práv dětí a nabídnout psychosociální a terapeutickou podporu tam, kde byla jiná pomoc nedostupná či nedostatečná.

Aktivita projektu:

Zapojení a podpora dítěte

Aktivita vytvářela bezpečné prostředí a umožňovala dítěti být slyšeno v záležitostech, které se ho týkaly, v souladu s Úmluvou o právech dítěte. Klíčová byla individuální práce metodou Child Inclusive Practice, která kombinovala rozhovor s využitím obrázků, hraček a kresby tak, aby odpovídala způsobu komunikace dítěte. Dítě získávalo informace o opatrovnickém řízení, včetně interpretace soudního rozhodnutí, a o službách, které mu mohly pomoci. Mělo prostor sdílet svůj pohled na situaci v rodině a navrhnout řešení. Pracovník s dítětem předem domlouval, jak bude s jeho názorem naloženo a komu bude sdělen. Citace dítěte sloužily k minimalizaci zkreslení. Výstupy bylo možné využít po souhlasu dítěte ze strany OSPOD či soudu. Aktivita přispívala ke zlepšení koordinace mezi subjekty péče.

Multidisciplinární případová spolupráce

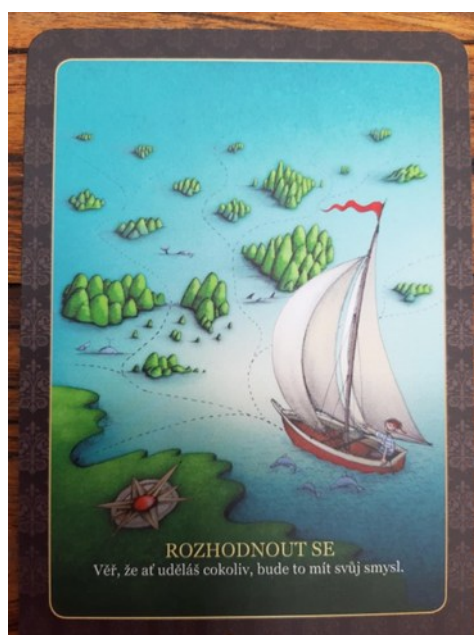
Aktivita směřovala k udržení a rozvoji spolupráce zapojených subjektů na místní úrovni a k vytváření tzv. Třebíčské praxe s prvky sdíleného rodičovství. Představovala přidanou hodnotu k efektivnímu využívání služeb pro ohrožené děti (§6) a jejich rodiny. Vycházela z principů sdíleného rodičovství: dítě potřebuje oba rodiče, konflikt mu škodí, rodiče nejsou hodnoceni, ale podporováni v kompetencích. Multidisciplinární tým (MDT) tvořili odborníci z OSPOD, soudů, škol, NNO i terapeutických profesí. Pravidelně se setkávali pod vedením facilitátora. Klíčový pracovník přinášel konkrétní případ, který tým společně řešil. Aktivita posilovala propojení systému péče a přispívala k hledání řešení situací dětí zasažených konfliktem v rodině.

Psychosociální podpora s prvky sdíleného rodičovství

Aktivita byla realizována psychosociálním pracovníkem, poradcem a krizovým interventem na doporučení klíčového pracovníka OSPOD (Třebíč, Náměšť n. Osl., Moravské Budějovice) nebo na základě výstupu z multidisciplinární spolupráce. Navazovala na činnost OSPOD a dalších služeb. Podpora spočívala v hledání nových modelů komunikace mezi rodiči po rozpadu partnerství ve prospěch dítěte. Prvky sdíleného rodičovství posilovaly rodičovské kompetence a nabízely konkrétní postupy ke snížení konfliktu a zajištění přítomnosti obou rodičů v životě dítěte. Principy vycházely z tzv. Třebíčské praxe a byly podporovány OSPODy i soudy. Základní východiska: dítě potřebuje oba rodiče; kompetentní jsou oba, pokud soud nerozhodne jinak; hodnocení rodičovství vycházelo z potřeb dítěte, nikoli z hledání „lepšího“ rodiče.

Rodinná terapie

Rodinná terapie byla poskytována rodinám s ohroženými dětmi, zejména v případech dlouhodobého nebo intenzivního konfliktu, kdy selhávaly jiné formy podpory. Byla určena klientům OSPOD v Třebíči, Náměšti n. Osl. a Moravských Budějovicích, kteří neměli finanční či faktickou dostupnost ke komerčním terapeutickým službám. Terapie byla vždy součástí širšího podpůrného plánu v rámci projektu, nikoliv samostatně. Cílem bylo podpořit rodiče v hledání funkčního uspořádání péče o dítě a snížit zátěž vyplývající z konfliktu. Aktivita přispívala k ochraně dítěte před negativními dopady konfliktu a podpořila jeho vývojové potřeby. Služba byla poskytována psychoterapeutem či socioterapeutem, dle potřeby i online.

Multidisciplinární spolupráce

V rámci aktivity byla realizována osvěta veřejnosti se zaměřením na ochranu práv dětí a posilování rodičovských kompetencí vedoucích k zajištění odpovídající péče. Informování probíhalo po celou dobu projektu prostřednictvím tří workshopů pro veřejnost (v Třebíči, Náměšti nad Oslavou a Moravských Budějovicích), distribucí informačních letáků do spolupracujících organizací a zveřejněním informací na webu žadatele. Workshopy vedli odborníci z projektového týmu (poradce, psychosociální pracovník, socioterapeut, psychoterapeut) a byly zaměřeny na sdílení výstupů interdisciplinární spolupráce, jejích dopadů na práci s ohroženými dětmi a rodinami a prezentaci příkladů dobré praxe. Cílem bylo přístupnou formou poskytnout veřejnosti nástroje k porozumění rodinným konfliktům a možnostem jejich řešení.

6. Hospodářský výsledek 2024

6.1. Náklady a výnosy 2024

Náklady (v tis. Kč)

Položka	Hlavní činnost	Hospodářská činnost	Celkem	%
<i>Spotřebované nákupy a nakupované služby</i>	326	0	326	12,35
<i>Osobní náklady</i>	2 280	0	2 280	86,40
<i>Daně a poplatky</i>	0	0	0	0
<i>Ostatní náklady</i>	33	0	33	1,25
<i>Odpisy dlouhodobého majetku</i>	0	0	0	0
<i>Daň z příjmu</i>	0	0	0	0
Náklady celkem	2 639	0	2 639	100

Výnosy (v tis. Kč)

Položka	Hlavní činnost	Hospodářská činnost	Celkem	%
<i>Tržby za vlastní výkony a zboží</i>	650	0	650	27,96
<i>Ostatní výnosy</i>	12	0	12	0,51
<i>Tržby z prodeje majetku</i>	0	0	0	0
<i>Přijaté příspěvky, dary</i>	100	0	100	4,3
<i>Přijaté dotace</i>	1 563	0	1 563	67,23
Výnosy celkem	2 325	0	2 325	100

6.2. Majetek a závazky 2024

Majetek (aktiva) v tis. Kč

Položka	k 1. 1. 2024	K 31. 12. 2024
Dlouhodobý majetek celkem	0	0
<i>Dlouhodobý majetek nehmotný</i>	0	0
<i>Dlouhodobý majetek hmotný</i>	0	0
<i>Dlouhodobý majetek finanční</i>	0	0
<i>Oprávký k dlouhodobému majetku</i>	0	0
Krátkodobý majetek celkem	691	436
<i>Zásoby</i>	0	0
<i>Pohledávky</i>	45	27
<i>Krátkodobý finanční majetek</i>	646	403
<i>Jiná aktiva</i>	0	0
Majetek celkem	691	436

Zdroje krytí (pasiva) v tis. Kč

Položka	k 1. 1. 2024	K 31. 12. 2024
Vlastní zdroje celkem	511	197
<i>Vlastní jmění</i>	0	0
<i>Výsledek hospodaření</i>	511	197
Cizí zdroje celkem	180	239
<i>Rezervy</i>	0	0
<i>Dlouhodobé závazky</i>	20	20
<i>Krátkodobé závazky</i>	160	219
<i>Jiná pasiva</i>	0	0
Zdroje krytí celkem	691	436

Výroční zpráva 2024

ALTERNIS z.s.

IČ 03524591

www.alterniszs.cz